

Стратегия за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България

за периода 2012-2015 г.

Контекст¹

Гражданските организации са основен елемент на обществото и имат ключова роля за насърчаване на хората да бъдат активни и отговорни. Те са ключов и необходим партньор на държавната и местните власти. От една страна, те дават възможност на различни групи в обществото да изразяват своите позиции публично. От друга, реално влияят върху формирането на политики, засягащи пряко техните интереси и подпомагат институциите да вземат информирани решения, основани на анализ на различни гледни точки.

Гражданските организации имат огромни постижения за развитието на българското общество в исторически план. Тяхното зараждане започва още от Възраждането и играе ключова роля за сформирание на българската националност и държава. Прояви на гражданска активност можем да търсим, както в борбата за държавна и църковна независимост на България по време на Възраждането, така и при Съединението на Княжество България с Източна Румелия от 6 септември 1885 г. Тук е и активната обществена и дарителска дейност на хора като братята Евлоги и Христо Георгиеви, с чието дарение е построен Софийският университет, и Димитър Ценов, финансирал изграждането на Академията в Свищов, както и много други, с помощта на които се изграждат културните и политически устои на нацията ни.

Към настоящия момент в България има повече от 34 000 регистрирани фондации и сдружения. От тях над 9 000 са вписани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел при Министерството на правосъдието като организации в обществена полза. В Информационния портал за неправителствените организации в България (www.ngobg.info), към юни 2012 г., са регистрирани над 5 400 от тези организации, като най-много са в София (над 2 000), следвана от Варна, Пловдив и Бургас (средно около 300 организации на град). Най-голям брой организации работят в сферата на образованието (13 %), социалната сфера (11 %), културата (9 %) и младежките проблеми (7 %), а останалите организации работят в над 20 други сфери.

В последните години гражданският сектор в Република България преживява криза, за което свидетелства и влошаването на Индекса

¹ Анализът на състоянието на гражданското общество в тази част се базира на поредица от анализи изброени в използваните източници на информация за състоянието на неправителствения сектор в Република България.

за устойчивост на гражданското общество², който от 3.1 пункта през 2007 г. достига до 3.4 пункта през 2011 г. – това е най-лошият резултат за изминалите 10 години. По показателя *финансова устойчивост* България се нарежда наравно с Република Албания и Казахстан, след всички нови държави-членки на ЕС и след Република Македония, Хърватия и Украйна.

Проблем представлява и развитието на дарителството у нас. То е един от трите основни източника на финансиране за гражданския сектор (освен държавното финансиране и собствените приходи от членски внос, стопанска дейност и др.). Според Световния дарителски индекс за 2011 г.³ България е поставена на 145-о място от общо 150 страни. Според изследването само 13 % от хората у нас са дарявали за гражданска организация и само 5 % са били доброволци за такава.

В Република България взаимодействието на неправителствения сектор с държавата е регламентирано в различни нормативни и под-нормативни актове, които уреждат тези отношения само в някои определени сфери на обществения живот, като липсва цялостна политика и стратегия за развитието на гражданските организации. В много от нормативните актове са предвидени различни форми на участие на юридическите лица с нестопанска цел при разработването и изпълнението на политики на национално и регионално ниво, като например консултативни съвети, възможност за подаване на предложения, жалби и сигнали. Въпреки това, все още липсва урегулиран механизъм на взаимодействие между третия сектор и публичната сфера, което води до слабо участие на гражданските организации в процесите на разработването на политики. Това създава впечатление от една страна, за липса на интерес на гражданските организации, а от друга за нежелание на държавната и местните власти да приемат направените от тези организации предложения. По мнение на неправителствените организации (НПО), те все още не се оценяват като равностоен партньор от институциите, което пречат за създаването на благоприятстваща гражданското общество среда.

Със Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ) е създаден Централен Регистър, чиято цел е да гарантира публичност и прозрачност на дейността на организациите в обществена полза. За целта, всяка регистрирана в съда организация, определила се в обществена полза, трябва да подаде документи за вписване и в Централния Регистър на юридическите лица с нестопанска цел (ЦРЮЛНЦ) за извършване на общественополезна дейност към Министерството на правосъдието. Досегашната дейност на ЦРЮЛНЦ показва слабости при вписването на организациите, което автоматично води до забавяне в изпълнението на нормативно-установените срокове. От друга

² Изработван ежегодно от Американската агенция за международно развитие (USAID). Може да се види на: http://transition.usaid.gov/locations/europe_eurasia/dem_gov/ngoindex. Резултатите за индекса и за всеки негов компонент са между 1 и 7 като 1 е най-високата оценка. Резултати между 3 и 5 показват, че са необходими допълнителни мерки за постигане на устойчивост на гражданските организации.

³ Изработван от Charities Aid Foundation (UK).

страна, на национално ниво съществува поредица от различни регистри на юридически лица с нестопанска цел, създадени в изпълнение на отделни нормативни актове и поддържани от различни институции на държавната и местни власти. Това води до разпокъсаност на информацията и липса на цялостен поглед върху развитието на третия сектор в страната. Всичко това обуславя необходимостта от анализ и подготовка на възможността за създаване на единна база данни/регистър, който да обединява представената на различни нива информация.

В допълнение, Националният статистически институт не събира важна за сектора информация, свързана с това каква част от финансирането на гражданските организации идва от чуждестранни източници, каква част е от дарения и т.н. Трудно може да се разграничи информацията за гражданските организации от тази за други видове неправителствени организации – спортни клубове, библиотеки и други, които също се регистрират като юридически лица с нестопанска цел.

Анализът на консолидираната фискална програма за 2011 г. показва разнообразни форми на подкрепа от държавната и местните власти под формата на фондове, мерки, национални и европейски програми и проекти, конкретно възложени задачи, подкрепа на дейности и др. В бюджета за 2012 г. беше премахнат Резервът за финансиране на проекти на юридически лица с нестопанска цел в обществена полза, а по Оперативна програма „Административен капацитет“, в която единствено има предвиден компонент за развитие на капацитета на гражданските организации, не е обявяван конкурс за проекти на третия сектор от 2008 г. досега. Оттеглянето на редица външни донори след присъединяването на Република България към ЕС затрудни достъпа до финансиране, а новите инструменти, част от които са и оперативните програми, не предлагат достатъчно директни възможности за развитие на капацитета на неправителствените организации.

Наличието на специфични правила, формуляри и изисквани документи по всеки от отделните механизми за отпускане на средства от бюджета за неправителствените организации създава впечатление за фрагментираност, липса на ясни правила и на прозрачност. Това води до поне два проблема:

- липса на достъпна, структурирана и публична информация за предоставените и изразходвани публични средства от юридическите лица с нестопанска цел и за постигнатите от тях резултати;
- липса на унифицирани процедури и правила за предоставяне на финансови средства от консолидираната фискална програма.

Проектно-ориентираният характер на неправителствените организации създава затруднения, свързани с развитие в

дългосрочен план на тяхната устойчивост и финансова сигурност, което от своя страна води до фрагментиране на дейността им, липса на достатъчно съвместни инициативи, недостатъчна работа в мрежа, които в своята цялост водят до отсъствие на консолидация на гражданския сектор.

Визия

Гражданските организации в Република България са активни, независими, устойчиви и свързани с хората. Те работят за мобилизиране на гражданите и за създаване на активно гражданско общество, защитават гражданските права, участват активно при изработване на политики и закони и тяхното прилагане и съдействат за широко включване на гражданите в този процес. Гражданските организации имат важна роля и при предоставянето на услуги за гражданите. Те работят в среда, в която се прилагат европейските принципи на партньорство и добро управление и държавата оценява приноса им за демократичното функциониране на обществото.

Основна цел и обхват

Настоящата Стратегия има за цел да създаде подходящи условия за развитие на гражданските организации и да стимулира партньорството между тях и институциите на национално и местно ниво.

Основната целева група на Стратегията са юридическите лица с нестопанска цел, регистрирани по реда на ЗЮЛНЦ.

Стратегията цели да подкрепи организациите, както следва:

- Да мобилизират гражданска енергия за осъществяване на информиран дебат по теми от дневния ред на обществото на европейско, национално и местно ниво (в т.ч. по развитието на държавата и институциите, прилагането на Закона и т.н.);
- Да представляват и защитават интересите на различни обществени групи;
- Да бъдат коректив на централната и местна власти и двигател на диалога между управляващи и граждани;
- Да извършват независими анализи на мерки и действия на властта на всяко ниво и да ги предоставят за ползване от институциите и обществото;

- Да участват активно в процеса на подготовка, прилагане и оценка на планове и политики на местно, регионално и национално ниво;
- Да информират обществото и гражданите по актуални теми от дневния ред не само в Република България и ЕС, но и по света;
- Да са основен носител на доброволчеството и благотворителността.

Водещи принципи/ценности

Стратегията е основана на следните принципи:

- **Партньорство**

За постигане на най-добри резултати гражданските организации и държавната и местните власти си сътрудничат. Гражданските организации могат да дават идеи, да се включват в изработването на политики, тяхното изпълнение, наблюдение и оценка, както и да предоставят различни услуги за гражданите. Държавната и местните власти създават необходимите механизми за равнопоставен диалог с цел защита на обществения интерес и необходимите условия за развитие на партньорството.

- **Взаимно уважение**

Държавната и местните власти и гражданските организации имат важна роля за развитието на Република България. Всяка от страните трябва да уважава позицията на другата страна. Различните мнения и позиции и възможността те да бъдат изразявани и изслушвани са ключови за демокрацията.

- **Независимост**

Гражданските организации са свободни и независими. Те сами определят своите цели, независимо от източника си на финансиране.

- **Гражданско участие**

Държавните и местните власти създават условия за активно включване на гражданските организации и гражданите в процесите на вземане на решения и тяхното прилагане и регламентират

стандартите за провеждане на публични обсъждания и тяхната легитимност. Гражданските организации изразяват своите становища по предлаганите политики, като държавните и местните власти създават условия за равнопоставен диалог, предоставят своевременно информация за подготвяните мерки и приемат решения като вземат под внимание становищата на гражданските организации и гражданите.

- **Прозрачност и публичност**

Държавните и местните власти създават условия за прозрачност и публичност на процеса на взимане на решения и разпределят средства за гражданския сектор прозрачно. Гражданските организации се отчитат публично за използването на получените средства, извършените дейности и постигнатите резултати.

- **Предотвратяване на конфликт на интереси**

При разпределяне на средства, организиране на консултации или други взаимодействия с гражданските организации се спазва принципът на независимост, безпристрастност и липса на конфликт на интереси по смисъла на националното и европейското законодателство.

Мерки и дейности

Мярка 1. Изграждане на работещо партньорство между държавата и гражданските организации

- Формулиране на основни принципи на партньорство с държавата и местните власти, вкл. публичност и прозрачност на исканата и даваната подкрепа от държавата;
- Създаване на Съвет за развитие на гражданското общество към Министър-председателя;
- Подобряване на рамката за отчитане и статистика за гражданските организации;
- Сформиране на работна група от представители на граждански организации и държавни институции за анализ на:
 - о Закона за юридическите лица с нестопанска цел и дейността на Централния регистър, вкл. дефиниране на

ясна дефиниция на гражданска организация и ясни критерии за общественнополезна дейност на гражданските организации;

- Съществуващите регистри, създадени в изпълнение на отделни нормативни актове и поддържани от различни институции на държавната и местни власти, и дефиниране на ясни критерии за делегиране на извършването на услуги или дейности от граждански организации.
- Периодичен анализ на средата и актуализиране на финансовата и правна рамка за гражданските организации в Република България;
- Анализ на действащата практика по отношение на гражданското участие и участието на неправителствения сектор в консултативни, обществени и други съвети и изработване на предложения за ясни правила за:
 - предоставяне на обратна връзка по предложенията на гражданите;
 - равнопоставеност на представителите на неправителствения сектор при участие в консултативни органи и прозрачност при работата на подобни органи.

Мярка 2. Постигане на финансова устойчивост за гражданските организации в България

- Подкрепа и насърчаване на дарителството;
- Създаване и реализиране на механизъм за финансиране на гражданския сектор в България, който не отменя финансирането, получавано от ЮЛНЦ по условията и реда на съответните специални закони;
- Публикуване на интернет страниците на разпоредителите с бюджет на изчерпателна и структурирана информация за предоставеното от тях финансиране на гражданските организации и постигнатите резултати;
- Анализ на пречките пред ЮЛНЦ за кандидатстване и изпълнение на проекти по европейски програми, администрирани от държавната и местните власти, и анализ на възможностите за създаване на фонд за мостово кредитиране на ЮЛНЦ при изпълнение на проекти по оперативните и международни програми;

- Разработване на общи принципи и критерии за финансиране, валидни за всички разпоредители с бюджет, които финансират гражданските организации и приемането им с нормативен акт (по примера на Постановление № 121 на Министерския съвет от 2007 г.);
- Анализ на предоставяните средства за подкрепа на ЮЛНЦ по консолидираната фискална програма с цел по-ефективно инвестиране на публичните средства;
- Анализ на алтернативни форми на финансиране на ЮЛНЦ от публични средства, практикувани в ЕС;
- Унификация и електронизация на процедурите за кандидатстване за финансиране от консолидираната фискална програма на граждански организации;
- Създаване и/или определяне на организация за подпомагане на развитието на гражданското общество.

Мярка 3. Създаване на условия за гражданска активност

- Създаване на ясни правила и процедурни възможности за гражданско участие, вкл. на местно ниво, като становищата на гражданските организации да станат част от задължителните материали за разглеждане при взимането на решения;
- Определяне на адекватни срокове за представяне на мнения, предложения и др. от страна на граждани и граждански организации относно проекти, документи, решения и др. на държавната и местните администрации;
- Подкрепа на доброволчеството като израз на активна гражданска позиция чрез приемане на Закон за доброволчеството, подкрепа на доброволчески инициативи, в т.ч.. възможности за стаж на студенти и др.;
- Създаване на условия за включване на гражданското образование в програмата на училища и университети, както и подкрепа за неформални образователни инициативи.

Изпълнение на Стратегията

Към министър-председателя се създава Съвет за развитие на гражданското общество, който се подпомага административно от администрацията на Министерския съвет.

Съветът:

- Координира и следи за изпълнението на Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България и Плана за действие по Стратегията;
- Приема Годишен план (включително финансов) за изпълнение на Стратегията за всяка следваща година и прави преглед и оценка на изпълнението ѝ;
- Събира информация за финансирането на гражданските организации със средства по консолидираната фискална програма с цел определяне ефективността на отпусканите публични средства;
- Прави ежегоден преглед на потребностите и проблемите на гражданските организации, както и на техните резултати и постижения;
- Подпомага процеса на взаимодействие между държавната и местните власти и гражданските организации;
- Други дейности и отговорности, свързани пряко с изпълнението на стратегията и развитието на гражданското общество в Република България.

В Съвета участват представители на политическо ниво на ключови министерства и държавни структури (напр. Министерството на правосъдието, Министерството на финансите, Министерството на труда и социалната политика) и представители на гражданските организации, които те самите излъчват по специално определен ред. Представителите на гражданския сектор са равен брой на представителите на институциите. Съветът провежда редовни заседания поне три пъти годишно, както и извънредни заседания при необходимост.

Всяка година по инициатива на Министерския съвет се провежда публично обсъждане на изпълнението на Стратегията, съгласно Плана за действие, на което се представят, обсъждат и приемат доклади за нейното изпълнение.

В тримесечен срок от приемането на Стратегията, Министерски съвет следва да организира разработването и приемането на съвместен План за действие с всички заинтересовани страни. Предвидените в Стратегията промени в ЗЮЛНЦ ще регламентират и създаването на Съвета за развитие на гражданското общество, ангажиментите на Министерството на правосъдието за координиране разпределението на средствата по Механизма за финансиране на гражданския сектор, както и създаване и/или определяне на организация за развитие на гражданското общество.

**Източници на информация за състоянието на НПО сектора,
използвани за подготовка на Стратегията**

1. Американска агенция за международно развитие, Индекс за устойчивост на НПО 2011, юни 2012, http://transition.usaid.gov/locations/europe_eurasia/dem_gov/ng_oindex/
2. Български център за нестопанско право, Модели на финансиране на неправителствени организации от държавата – сравнителен анализ, 2011, <http://www.bcnl.org/bg/articles/971-сравнителен-анализ-на-държавно-финансиране-за-неправителствени.html>
3. Български център за нестопанско право, Оценка на механизма за разпределяне на средства от бюджета на Република България, предназначени за ЮЛНЦ, Януари 2011, <http://www.bcnl.org/bg/articles/969-оценка-на-механизма-за-разпределяне-на-средства-от-бюджета-на.html>
4. Български център за нестопанско право, Оценка на дейността на Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел при Министерството на Правосъдието, 2010, <http://www.bcnl.org/bg/articles/977-оценка-на-дейността-на-централен-регистър-за-юлнц-при-министерство.html>
5. Институт „Отворено Общество“ – София, Индекс на гражданското общество 2008-2010. Гражданското общество в България: Гражданска активност без участие, 2011, http://www.citizenhouse.bg/images/stories/5.1.Civil_Society_in_Bulgaria_BG.pdf
6. Информационен портал за неправителствените организации в България, <http://www.ngobg.info/>
7. Министерство на финансите, Справка за средствата предоставяни на ЮЛНЦ от бюджета на Република България за 2011 г.
8. Проучване сред министерствата в България за предоставяните от тях финансови средства на ЮЛНЦ, 2012
9. Charities Aid Foundation, UK, Световен дарителски индекс 2011. Глобален поглед към дарителските нагласи, 2011, http://www.cafonline.org/pdf/World_Giving_Index_2011_191211.pdf

Визия за създаване на Механизъм за финансиране на гражданския сектор

Общи въпроси

1. Целта на Механизма е създаване на устойчива система за финансиране на организациите на гражданското общество, който да допринася за развитието на тези организации в Република България и превръщането им в реален фактор при формулиране на приоритетите на държавата, общините и местните общности.

Този Механизъм следва да замени досегашния механизъм за разпределение на средства от Резерва от средства за финансиране на проекти на юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), вписани в централния регистър по [чл. 45 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел](#), предвиден със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

Целта му е насърчаване на обществено значими инициативи в изпълнение на Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България. От обхвата на документа се изключват Национално представителни организации на и за хора с увреждания съгласно Закона за интеграция на хората с увреждания и други организации, получаващи субсидии при условията и по реда на специални закони.

2. Принципи на финансирането на гражданските организации:

- **Прозрачност и откритост**, включително на целите, финансирането, дейността и участниците/създателите на организациите, кандидатстващи и получаващи публични средства;
- **Устойчивост** на предоставяното финансиране;
- **Ефективност и ефикасност** – видимост на резултатите и оптимална цена на тези резултати;
- **Предвидимост** – ясни срокове, кога се обявяват темите, за които се получава финансиране, кога се очаква годишното набиране на проекти;
- **Отчетност и публичност** на резултатите, докладите, анализите и отчетите;
- **Партньорство** при разработване на приоритети, цели, критерии и участие при оценката на резултатите.

3. Конкретните дейности и програми, за които ще се предоставят средствата, ще бъдат определени въз основа на приетата Стратегия за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България. Тези дейности могат да включват:

- Подкрепа за предоставяне на услуги, консултации, помощ за развитие и др. за гражданския сектор;
- Насърчаване на участието на гражданите и гражданските организации в процесите на взимане на решения;
- Развитие на доброволчеството;
- Насърчаване на сътрудничеството, взаимодействието и работата в мрежи на граждански организации, подкрепа за дейности, свързани с представителство на гражданското общество;
- Изследвания, свързани с гражданския сектор, информация и документиране на развитието на гражданското общество;
- Иновативни инициативи, нови идеи и др.

4. Всеки първостепенен разпоредител с бюджет може да отделя средства от бюджета си за финансиране на проекти на неправителствени организации (НПО). **Министерският съвет приема основни принципи (задължителни правила) за финансиране на неправителствени организации, които трябва да бъдат спазвани при предоставяне на средства за проекти на НПО от бюджетите на отделните първостепенни разпоредители с бюджет.**

Разпределяне на средствата

За 2013 г. – Отговорно за конкурсния принцип за предоставяне на средства за финансиране на гражданските организации е Министерството на правосъдието в качеството ѝ на институция, в която е базиран Централния регистър за ЮЛНЦ в обществена полза), като всички процедури с набиране на предложения, оценяване, селекция и мониторинг, може да се възложат на **външна организация по механизма на техническата помощ**, използвана от различни донорски програми. В зависимост от общия размер на отпуснатите средства за проекти на граждански организации, между 7 и 10 % от предвидените средства за финансиране може да бъдат използвани за управление на програмата от техническата помощ (по примера на Норвежкия Фонд за НПО). Тези средства ще бъдат използвани за наемане на външни експерти, осъществяване

на последващ мониторинг, следене на извършваната дейност по проектите, проверка на отчетите и представяните документи и т.н.

Съществуват **два варианта** за ролята на техническата помощ:

- **Вариант 1** – Избраната организация получава единствено средствата за своето възнаграждение (определеният процент от цялата сума) и помага на Министерството на правосъдието на всички етапи от процедурата, но Министерството сключва договори с избраните организации и превежда сумите по тях от своята сметка.
- **Вариант 2** – Избраната организация получава цялата сума за финансирането на проекти и договорите се сключват между спечелилите кандидати и организацията (а не Министерството). Организацията, управляваща средствата се отчита на Министерството на правосъдието за свършената от нея работа съгласно договора, подписан между нея и Министерството, в който ясно са описани всичките ѝ задължения.

От 2014 г. – Създаване и/или избор на специална независима организация – отделно юридическо лице. Ако се използва съществуваща вече структура, за нея също трябва да се приложат описаните по-долу принципи, като развитие на гражданското общество стане основна цел на съответната структура.

В управлението на юридическото лице трябва да има представители, избрани от граждански организации, които да имат поне 5 години реално осъществявана дейност. Допълнително ще се приемат ясни правила за начина на избор на представителите на граждански организации, избягване на конфликт на интереси и структура на тази организация. В управлението ѝ ще има и представители на държавни институции – Министерството на правосъдието, Министерството на финансите, Министерството на труда и социалната политика, свързани с неправителствения сектор. Представителите на гражданските организации са равен брой на представителите на държавните институции. Подобни структури са създадени в Република Естония, Унгария и Хърватия.

Организацията ще поеме разпределянето на конкурсните средства вместо външната техническа помощ и по този начин ще се натрупа капацитет в една структура, която да подкрепя развитието на гражданското общество (съответно средствата, отиващи за техническа помощ през 2013 г., ще отиват за администриране на програмата от организацията през 2014 г. и следващите години).

Държавата ще предоставя ежегодно финансов ресурс, който се определя на годишна база според възможностите на бюджета.

Размер и вид на финансирането

Кой може да кандидатства:

- Само организации в обществена полза, вписани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел (ЦРЮЛНЦ) и регистрирани в създадени най-малко една година преди кандидатстването, и които са изпълнили поне един проект/инициатива.

Кой не може да кандидатства:

- Организации, които не са приключили предходен проект (не са подали финален отчет), финансиран по същия ред;
- Организации, които са имали задължението, но не са подали в законоустановения срок отчет за дейността си в ЦРЮЛНЦ в обществена полза към Министерството на правосъдието;
- Организации, които получават субсидия/финансиране на друго основание от държавния бюджет (с изключение на организациите, предоставящи социални услуги като делегирана държавна дейност);
- Юридически лица, които са създадени от държавни или местни власти или в чиито органи на управление и контрол участват действащи политически представители на централната и местните власти, както и техни родственици по пряка и съребрена линия и/или други свързани лица, които могат да окажат въздействие при избора на проекти;
- Финансиране не може да бъде предоставено за дейности, които са вече финансирани от други публични средства и програми (национален бюджет, европейски и международни програми).

Проверката ще бъде извършвана на етап кандидатстване, подписване на договор и изпълнение на проектите.

Видове безвъзмездна финансова помощ (БФП):

- Проекти с период на изпълнение до 1 година;

- Проекти с период на изпълнение до 2 години, които подкрепят подобряване на средата за неправителствените организации или имат стратегическо значение за развитието на гражданското общество в Република България. Средствата, отделяни за такъв тип проекти не може да са повече от 20 % от общия годишен бюджет на конкурса.

Индикативни размери на БФП:

За проекти с период на изпълнение до 1 година – максимален размер 50 000 лв.

За проекти с период на изпълнение до 2 години – максимален размер – 80 000 лева.

Организациите трябва да предоставят не по-малко от 5 % собствен принос, който може да е и нефинансов, за което следва да се изработят ясни правила за остойностяване.

Авансовото плащане да бъде в размер на 50 % от сумата на проекта, която да се предоставя при подписване на договора, а 40 % от финансирането се предоставят след представяне на междинен отчет преди края на календарната година (до 20 декември). 10 % от средствата се предоставят до 30 дни след подаване на финален отчет. Ако предоставените средства не се изразходват съгласно заложените в проекта дейности, те подлежат на връщане в срок от 30 дни след окончателното констатиране на нарушенията.

Една организация може да кандидатства само с един проект в рамките на една процедура за набиране на проектни предложения.

Дейности, които няма да се подкрепят:

- Проекти, подкрепящи конкретна политическа партия или религиозна дейност;
- Медицинско лечение или операции в страната и чужбина;
- Дейности с цел печалба;
- Дейности извън Република България;
- Дарения за благотворителни кампании;
- Проекти, които насърчават расова, етническа, религиозна или друга нетолерантност.

Процедура

1. Избор на организация, която да управлява целевите средства за финансиране на развитието на гражданското общество.
2. Откриване на процедура за ВФП – Обявата се публикува на Интернет страницата на Министерството на правосъдието, национална медия (печатна), както и в посещавани интернет страници от неправителствени организации, за да достигне информацията до максимален потенциални участници. Обявата, заедно с насоките за кандидатстване и формуляра за кандидатстване се публикуват най-малко 30 дни преди крайния срок за кандидатстване. Към тези документи се прилага и таблица с примерна времева рамка – до кога се очакват резултати, кога се очаква стартирането на проектите, кога се очаква да приключат и т.н. В таблицата ще се указва максимално допустимата продължителност за едногодишни и за двугодишни проекти.
3. Предвижда се адрес за контакт за задаване на въпроси и допълнителни разяснения. Зададените въпроси се обобщават и отговорите им се публикуват на Интернет страницата на програмата. На всеки въпрос ще се отговаря до 3 работни дни.
4. Стремешът е процедурите да са възможно най-опростени, като основните документи да се изискват не при кандидатстване, а преди подписване на договор с институцията, която отговаря за разпределението на тези средства. За целта при кандидатстване може да се подава декларация, че кандидатстващата организация отговаря на условията.

Оценка на проектните предложения

1. Организацията, управляваща целевите средства, организира оценяването на постъпилите предложения, съгласно изработена Методика, в която са включени предварително зададени критерии, като например връзка на предложените дейности с целите на организацията, опит на кандидата, ефективност на предлаганите дейности и т.н. Въз основа на подадените оценки се прави класиране, което се представя пред оценителна комисия. Всяко предложение се преглежда от двама независими експерти. При значително разминаване на техните оценки, предложението се оценява от трети експерт.
2. Всяка година до 31 март на съответната година се назначава оценителна комисия в състав минимум 7 и максимум 11 души, в която влизат поне 4 представители на НПО. Комисията се назначава от Министъра на правосъдието или от външната организация след съгласуване с министъра на правосъдието и в нея се изисква участие на представители на отговорните министерства.

3. Експертите и членовете на комисията подават декларации за наличие/липса на конфликт на интереси. Проверка на подадените декларации може да се прави по реда на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси. При наличие на конфликт на интереси, членът на комисията си подава самоотвод. Комисията взима окончателно решение за класирането на предложенията и отпускането на грантовете в срок не по-късно от 45 календарни дни от крайния срок за кандидатстване. Със спечелилите кандидати се сключват договори.
4. Публикуване в Интернет на информация за финансираните инициативи чрез добавяне на модул към съществуваща Интернет страница (като например Информационен портал за НПО в Република България – <http://www.ngobg.info>), на който избраната за техническа помощ организация публикува цялата информация за финансираната инициатива – дейности, очаквани резултати, кандидатстващата организация и нейните партньори, както и размера на отпуснатото финансиране и финалните отчети. На тази Интернет страница може впоследствие да се качи информация за всички НПО, финансирани от държавата по различни програми (вкл. фондовете за НПО в отделните министерства, държавно делегирани дейности, европейски програми).

Мониторинг и отчетност

Всяка организация подава технически и финансови отчети за изпълнението на проектите:

- Междинен отчет – подава се за всяко шестмесечие от изпълнението на проекта;
- Финален отчет – до един месец след приключване на проектните дейности.

Освен това в ежегодните отчети към ЦРЮЛНЦ се добавя и информация за получените средства от държавата и как те са били изразходвани. Ще се предвидят мерки за санкциониране при неподаване на отчети в Централния регистър – тези организации да нямат право да получават средства от държавния бюджет.

Една от задачите на организацията, управляваща целевите средства следва да бъде свързана с осъществяването на мониторинг, който е няколко вида:

- Мониторинг на физическото изпълнение на инициативите – ще се следи доколко дейностите, описани в проектното предложение се изпълняват реално и в рамките на времеви график на проекта и дали се постигат заложените резултати/цели;

- Проверка на финансовото изпълнение – ще се следи доколко разходите са направени съгласно одобрения бюджет и изискванията на конкурса и Закона.

Оценка на резултатите

- Оценка на ефективността на финансиране и постигнати резултати и въздействие – на ниво извадка от отделни инициативи, на ниво тематично финансиране, както и постигане на заложените цели и приоритети в Стратегията за подкрепа за развитието на гражданските организации.